

TARIMSAL YAPILAR VE SULAMA

8. YARIYIL				
KOD	DERSLER	İş Yüğü (saat)	AKTS	K
0624802	Drenaj Sistemleri Tasarımı	150	6	3
0624803	Su Kaynaklarının Planlanması	150	5	3
0624804	Tuzlu Topraklar ve Islahı	120	4	2
0624806	Bitirme ödevi II	60	2	1
	Seçmeli Ders (Diğer Bölümlerden 2kredi)		4	2
	Seçmeli Ders (Diğer Bölümlerden 2kredi)		4	2
	Seçmeli Ders 1*(Bölümden en az 2kredi)		4	2
	Seçmeli Ders 2*(Bölümden en az 2kredi)		4	2
	Seçmeli Ders 3* (Bölümden en az 2 kredi)		4	2
0624807	Arazi Tesviyesi (S)		3	2
0624808	Sulama Sistemleri İşletim ve Su Yönetimi (S)		4	2
0624809	Tarımsal Yapılar ve Çevre İlişkileri (S)		4	2
0624810	Peyzaj Sulaması (S)		4	2
0624811	Sulama İletim ve Kontrol Sistemlerinin Tasarımı (S)		3	2
0624812	Yazılı ve Sözlü Sunuş Teknikleri (S)		3	2
0624813	Hayvan Barınaklarının Planlanması (S)		4	2
	TOPLAM	840	37	19

Dersin Adı:	Kodu	Yarıyılı	T+U	Kredisi	ACTS
Drenaj Sistemleri Tasarımı	0623802	8	2 + 2	3	6
Ön Koşul Dersler					
Dersin Dili	Türkçe				
Dersin Türü	Zorunlu				
Dersin Koordinatörü					
Dersi Veren	Prof.Dr.İdris BAHÇECİ				
Dersin Yardımcıları					
Dersin Amacı	Drenaj sistemlerinin tasarım ve tasarımı kavratılması				
Dersin Öğrenme Çıktıları	Bu dersin sonunda öğrenci; Drenajın tanımı, tarımsal drenaj ve yararları,Tarımsal, teknik ve çevresel drenaj ölçütleri,				
Dersin İçeriği	Yüzey drenaj, açık drenaj kanallarının projelenmesi, dren derinlik ve aralıklarının belirlenmesi, Kararlı akış, Donnan –Hooghoudt eşitliklerinin kullanılması, sistem tasarımı için gerekli parametreler. Kararsız akış koşulları, Glover-Dum eşitliği, kararsız akış eşitliği ile dren aralıklarının belirlenmesi. Dren borularında akış, üniform ve üniform olmayan akış ilkeleri, kıvrımlı ve kıvrımsız borularda emici ve toplayıcı dren çap deseninin belirlenmesi. Zarf tanımı, drenaj sistemlerinde zarf gerekliliği, zarf seçiminde göz önüne alınan ilkeler ve kullanımı, zarf çeşitleri vb.				
Hafta	Konu				
1.hafta	Drenaj etütleri, Ön etütler, detaylı etütler, taban suyu etütleri				
2.hafta	Drenaj sistemleri Yüzey drenaj, açık drenaj kanallarının projelenmesi				
3.hafta	Yüzey altı(kapalı) drenaj sistemleri, dren derinlik ve aralıklarının belirlenmesi Kararlı akış, Donnan –Hooghoudt eşitliklerinin kullanılması				
4.hafta	Kararsız akış kararsız akış koşulları, drenaj şiddeti, drene edilebilir porozite, kararsız akış eşitliği ile dren aralıklarının belirlenmesi				
5.hafta	Glover-Dum eşitliği ile dren aralıklarının belirlenmesi				
6.hafta	Katmanlı topraklarda dren aralık ve derinliklerinin belirlenmesi				
7.hafta	Ara sınav				
8.hafta	Ernst eşitliği ve uygulamaları				
9.hafta	Kuyu lu drenaj kavramı e uygulama olanakları				
10.hafta	Kuyulu drenaj sistemlerinin tasarımı				
11.hafta	Dren borularında akış, üniform ve üniform olmayan akış ilkeleri, kıvrımlı ve kıvrımsız borularda emici ve toplayıcı dren çap deseninin belirlenmesi				
12.hafta	Tamamlayıcı drenaj uygulamaları,derin sürüm, mol (köstebek) drenajın tanımı				
13.hafta	Zarf materyali, Zarf tanımı, drenaj sistemlerinde zarf gerekliliği, zarf seçiminde göz önüne alınan ilkeler ve kullanımı, zarf çeşitleri, kum çakıl materyalin zarf olarak planlanması ve uygulama koşulları				
14.hafta	Final sınavı				
Yararlanılan Kaynaklar	<p>1.SMEDEMA, L.K., D.W. RYCROFT, 1983 Land Drainage. Cornell University Press, Ithaca, New York.</p> <p>2.GEMALMAZ, E., 1992. Drenaj Mühendisliği, Atatürk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Yayınları, Yayın No:746, Ziraat Fakültesi No: 317, Erzurum</p> <p>3.GEMALMAZ, E., BAŞ, S., MAVI, A., BAHÇECİ, İ., Yarpuzlu, A., Özden, D.M., Demir, A.O., 1992. Drenaj Yapıları İçin Projelendirme Kriterlerinin Saptanması, Köy Hizmetleri Araştırma Ana Projesi (Proje No:552), Erzurum Araştırma Enstitüsü Gn. Yay. No: 36, Teknik Yay. No3</p> <p>4.GÜNGÖR Y. Z.ERÖZEL, 1994. Drenaj ve Arazi Islahı, AÜ, Ziraat Fakültesi Dieleman P.J. B.Dtrafford 1976 Drainage testing, Birleşmiş Milletler Gıda Ve Tarım örgütü, FAO, Roma</p>				
Değerlendirme Sistemi					
Ara sınav:%40					
Final:%60					

Dersin Adı:	Kodu	Yarıyılı	T+U	Kredisi	ACTS
Su Kaynaklarının Planlanması	0624803	8	2 + 2	3	5
Ön Koşul Dersler					
Dersin Dili	Türkçe				
Dersin Türü	Zorunlu				
Dersin Koordinatörü					
Dersi Veren	Prof. Dr. Mehmet ŞİMŞEK				
Dersin Yardımcıları					
Dersin Amacı	Bu dersin amacı; lisans eğitimi alan öğrencilere, su kaynaklarının planlanması konusundaki yöntemleri öğretmektir.				
Dersin Öğrenme Çıktıları	Bu dersin sonunda öğrenci; Su Kaynaklarının Planlanma prensiplerinin benimsetilmesi				
Dersin İçeriği	Planlama Kavramı, Su kaynaklarının planlanmasında gerekli veriler Su kaynakları ve sınıflandırılması, Su Toplama Havzasının ve Akarsu Fiziksel Özellikleri, Su Kaynaklarının Planlanmasında Yağış Analizleri Taşkın Analizleri, Akarsu Yatağında Ötelenme, SKP’da sedimentasyon ve katı madde hareketi, Su Kaynakları Yapıları, SKP’da Yasal Kısıtlar ve Çevre Nüfus Projeksiyonu ve İçme –Kullanma Suyu tahmini SKP’da Ekonomik Analiz ve Proje Değerlendirilmesi				
Haftalar	Konular				
1. Hafta	Su kaynaklarının geliştirilmesinde planlama, planlama düzeyleri, aşamaları, hedefler, plan ve bütçe, planlama projeksiyonu, halkın katılımı, çok amaçlı projeler ve uyumu.				
2. Hafta	Hidrometeorolojik veriler, su ihtiyacı verileri, saptırılan su, su kaynakları, toprak kaynakları, işletme çalışması, ulaşım, rekreasyon. Proje aşamalarında veriler ve gruplandırılması.				
3. Hafta	Su kaynakları, su kaynaklarının sınıflandırılması, durgun suların sınıflandırılması.				
4. Hafta	Akarsu havza alanının belirlenmesi, su toplama havzasının biçimi, havza ortalama yüksekliği ve diğer morfolojik parametrelerin hesabı ve örnek uygulamalar.				
5. Hafta	Yağış analizi, seriler, istasyon yağış analizi, drenaj alanı yağış analizi, OMY, SPS, istatistiksel yaklaşım.				
6. Hafta	Taşkın analizi, klasik taşkın denklemleri ile taşkın hesabı, taşkınların akım verileri ile hesabı, ve diğer yöntemler.				
7. Hafta	Ara sınav				
8. Hafta	Ötelenme kavramı, doğal kanallarda ötelenme, Muskingum yaklaşımı.				
9. Hafta	Haznelerde sedimentasyon dağılımı, akarsularda katı madde hareketi, katı maddelerin ölçülmesi ve örneklenmesi, erozyon ve havza sediment hesapları.				
10. Hafta	Akarsu düzenleme yapıları, Taşkın kontrolü önlemleri, akarsu taşımacılığı, geçişler, bağlamalar, su alma yapıları.				
11. Hafta	Yasal kısıtlar, planlamada çevresel düşünceler, çevre sorunlarında dışsallık, su kaynaklarının kirlenmesi, sürdürülebilir kalkınma.				
12. Hafta	Nüfus artış yöntemleri, içme ve kullanma suyu ihtiyacı tahmini, proje süresi ve örnek çözümler.				
13. Hafta	Nüfus artış yöntemleri, içme ve kullanma suyu ihtiyacı tahmini, proje süresi ve örnek çözümler.				
14. Hafta	Ekonomik analiz ilkeleri, Fayda maliyet akış diyagramı, su kaynakları projelerinin faydaları, su kaynakları projelerinin masrafları. Proje değerlendirilmesi.				
Kaynaklar					
Prof. Dr. Kazım TULÜCÜ, 1997. Su Kaynaklarının Planlanması. Çukurova Üniversitesi, Ziraat Fakültesi Genel Yayın No: 175					
Değerlendirme Sistemi					
Ara sınav:%40 Final:%60					

Dersin Adı:	Kodu	Yarıyıl	T+U	Kredisi	ACTS
Tuzlu Topraklar ve Islahı	0624804	8	2 + 0	2	4
Ön Koşul Dersler	Temel Kimya				
Dersin Dili	Türkçe				
Dersin Türü	Zorunlu				
Dersin Koordinatörü					
Dersi Veren	Prof.Dr.İdris BAHÇECİ				
Dersin Yardımcıları					
Dersin Amacı	Toprakların tuzlanması ve iyileştirilmesi ilgili temel kavramların öğretilmesi				
Dersin Öğrenme Çıktıları	Bu dersin sonunda öğrenci; <ol style="list-style-type: none"> 1. Tuzlu, sodyumlu ve boru toprakları tanıyacaklar 2. Tuz verim ilişkilerini kavrayacaklar 3. Tuzlu - sodyumlu bolu toprakların iyileştirme tekniklerini öğrenecekler. 				
Dersin İçeriği	Toprak kaynaklarının ve degradasyonunun ekonomik, çevresel ve sosyal açıdan önemini anlaşılması. Toprak ıslahının temel prensipleri ve gelişen teknolojinin sürdürülebilir toprak kaynaklarının kullanılmasındaki önemi. Tuzlu ve alkali toprakların ıslahı.				
Hafta	Konular				
1.hafta	Tuzluluk sorunları ve giderilme yolları, sulama suları ile gelen eriyebilir tuzların konsantrasyonları, topraktaki tuzun kaynağı,				
2.hafta	Topraklarda tuz birikiminin nedenleri, tuzlu toprakların sınıflandırılması, tuzluluğun bitki gelişmesine etkileri				
3.hafta	Yıkama gereksinimi, doğal drenajın yıkama gereksinimine etkisi, yetersiz doğal drenaj, yağışlı alanlarda tuz birikmesi,				
4.hafta	Tuzlu toprakların iyileştirilmesi, tuzlu topraklarda tuz konsantrasyonları, tuzlu toprakların yıkanması, , yıkama etkinliğinin belirlenmesi				
5.hafta	Sodyumlu topraklar, toprakta değişebilir sodyum miktarı, alkalizasyon, olayının meydana gelmesi, sodyumun saptanması,				
6.hafta	Borlu topraklar, sorunlu (problemlili) toprakların iyileştirilmesi borlu topraklar, Borun bitkilerin gelişmesi üzerine etkileri, borun toksik etkisi, borlu toprakların iyileştirilmesi,				
7.hafta	Ara sınav				
8.hafta	Sodyumlu topraklarda iyileştirici maddelerin kimyasal tepkimeleri, sodyumlu toprakların iyileştirilmesi, kimyasal iyileştiricilerin kullanılması kimyasal iyileştiricilerin tepkime hızları				
9.hafta	Kimyasal iyileştiricilerin tarlaya uygulanması, kimyasal iyileştirmeden önce tuzların yıkanması, kalsiyumun toprakta absorbe edilmesi, tuzların toprak geçirgenliğine etkileri, iyileştirmenin yapılması				
10.hafta	Bitki kök bölgesindeki tuz dengesi, sulama suyu gereksinimi, suyun niteliği, sulama programı, toprak ve iklim özellikleri,				
11.hafta	Tuzluluk denetiminin amacı, bitki verim düzeyinin saptanması, verim düzeyine etki eden etmenler				
12.hafta	Tuzlu-sodyumlu toprakların iyileştirilmesinde kullanılan ölçütlerin deneysel yollardan bulunması,				
13.hafta	Yıkama süresinin saptanması,				
14.hafta	Final sınavı				
Yararlanılan Kaynaklar	Kaynaklar KANBER R. ,KIRDA C., TEKİNEL,O., 1992 Sulama Suyu Niteliği Ve Sulamada Tuzluluk Sorunları HOFFMAN, G:J., Y. SHALHEVET 1998. Controlling Salinity Chapter 7 In:"Designe an Operation Of Farm Irrigation Systems" Edited by M. Jensen and R. Elliot ILRI, 1994. Drainage Principle and Applications. Second Edition, Wageningen , Netherlands ABROL IP, YADAV, JSP, MASSOUD F. 1988 Salt affected soils an their management, Food, And Agricultural Organization Of The United Nation, FAO Soils Bulletin N:39				
Değerlendirme Sistemi					
Ara sınav:					
Final:					

Dersin Adı:	Kodu	Yarıyıl	T+U	Kredisi	ACTS
Sulama sistemleri işletim ve Su yönetimi (S)	0624808	8	2+0	2	4
Ön Koşul Dersler					
Dersin Dili	Türkçe				
Dersin Türü	Zorunlu				
Dersin Koordinatörü					
Dersi Veren	Yrd. Doç. Dr. Mehmet ŞİMŞEK				
Dersin Yardımcıları					
Dersin Amacı	lisans eğitimi alan öğrencilere, sulama sistemlerinin işletim ve yönetimi, ilgili yasa hükümleri ve geçerliliği olan yönergelerin yorumu ve uygulamadaki zorluğu				
Dersin Öğrenme Çıktıları	Bu dersin sonunda öğrenci; Dersin çıktısı, suyun en etkin ve ekonomik şekilde kullanan projelerin gerçekleştirmesini ve izlenmesini amaçlar,Sulama organizasyonlarında işletim ve yönetiminde uyulması gereken teknik, teorik bilgiler çerçevesinde sevk ve idarenin yapılması, yasal sürecin izlenmesinde tekniğin gereklerinden taviz verilmemesinin zorunluluğu gösterilecektir				
Dersin İçeriği	Dünya ve ülkemizin su ve toprak potansiyeli, kısıtlı sulamalar ve modern teknikler kullanıldığında su-verim ilişkilerinin tartışılmasıdır				
Haftalar	Konular				
1.hafta	Sulamaların tarifi, tarihçesi sulama yöntem ve sisteminin tarifi yapılır.				
2.hafta	Mevcut su yapılarının izlenmesi yeni görüş ve önerilerin tartışılması, Harran ovasında 150,000 ha sulu tarımın yapılması ile 15,000 ha alanda aşırı sulamalarla tuzlu-alkali sorunlu toprakların oluşmasının nedenlerinin aktarılması				
3.hafta	GAP'ın geleceği, ovada gerçekleştirilen sulama projelerine bağlı olduğu bilinmektedir. Son on yılda yürütülen sulama hizmetlerinden elde edilen sonuçlar, bundan sonraki projelerde tekrarlanması için sorunlar bir diz çalışma ile ortaya çıkarılmaktadır. Saptanan sorunların tekrarlanmaması için bölgesel çalışmanın genel ve güncel yapılması ve kaynakların optimizasyon programların gerçekleştirilmesi gerekmektedir.				
4.hafta	Yüzey sulamalarda sulama performanslarının düşük olduğu bilinmektedir. Performansı artırıcı yeni sulama tekniklerinin ovaya yaygınlaştırılmasına ilişkin yöntemler				
5.hafta	Ovada yıllık tüketilen ve Atatürk barajından çekilen suyun hacmi 1.197 km ³ olduğu bilinmektedir. Bu suyun yüzey sulamalar yerine ovada yaygın olarak basınçlı sulama yapıldığında önemli ölçüde düşeceği, sulamada kullanılmayan su ile enerji üretilebileceği, basınçlı sulamada az su tüketileceğinden dolayı tuzluluk probleminin asgari düzeyde seyredeceği bilgisi topluma yerleştirilmesi, bunun için etkin yayım yapılmasının zorunluluğu				
6.hafta	Suyun etkin kullanımı için bitki su tüketimi hesaplarının güncelleştirilmesi				
7.hafta	Ara sınav				
8.hafta	Sulama birliklerinin doğuşu, gerekliliğinin tartışılması				
9.hafta	Sulama birliklerinin ve örgütlerinin yasal dayanakları				
10.hafta	Harran Ovasında mevcut sulama birliklerin sayısal değerleri ve hizmet alanları				
11.hafta	Örnek bir sulama birliği çalışması performans ölçütlerinin hesaplanması ve notlandırılması				
12.hafta	Su ölçü tesislerinin yerinde görülmesi, sulama sistemlerinde akışkanların fiziksel ve kimyasal etkileri,				
13.hafta	Kapalı borulu şebekelerde biyolojik mücadele				
14.hafta	Final sınavı				
Kaynaklar					
1.Çakmak, B., M. Beyribey, S. Kodal, A.Z. Erözel ve T. Aküzüm, 1995. Sulama Şebekelerinin Kullanıcıya Devri. 5. Ulusal Kültürteknik Kongresi Bildirileri. 30 Mart- 2 Nisan 1995. s.95-109, Kemer, Antalya. 2.Çakmak, B. ve Aküzüm, T. 2006. Türkiye' de Tarımda Su Yönetimi, Sorunları ve Çözüm Önerileri. TMMOB Su Politikaları Kongresi. 3.Nalbantoğlu, G. ve Çakmak, B. 2007. Akıncı Sulama Birliğinde Sulama Performanslarının Karşılaştırmalı Değerlendirilmesi. Tarım Bilimleri Dergisi. 13 (3) 213-223.					
Değerlendirme Sistemi					
Ara sınav: %40					
Final: %60					